

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd UDU alm. Del
Titel	Samrådsspørgsmål Z om Trepartsudvalgets rapport om opkvalificering og uddannelse på arbejdsmarkedet
Målgruppe	UDU
Arrangør	UDU
Taletid	
Tid og sted	Tirsdag den 28. februar kl. 14

Disposition

1. Samrådsspørgsmål Z
2. Rapportens baggrund og formål
3. Trepartsudvalgets konklusioner og anbefalinger
4. Det videre arbejde på baggrund af rapporten

1. Samrådsspørgsmål Z

"Vil ministeren redegøre for konklusionerne i Trepartsudvalgets rapport "Livslang opkvalificering og uddannelse for alle på arbejdsmarkedet" fra februar 2006, hvordan regeringen forholder sig til konklusionerne, samt redegøre for hvorledes regeringen forestiller sig det videre arbejde på baggrund af rapporten ?"

2. Rapportens baggrund og formål

Trepartsudvalgets opgave har været at analysere og vurdere den nuværende voksen- og efteruddannelsesindsats i forhold til fremtidens udfordringer. Med udgangspunkt i analyserne skulle udvalget desuden opstille og vurdere forskellige modeller for at realisere målsætningen om livslang opkvalificering og uddannelse for alle på arbejdsmarkedet.

Hidtil har der generelt været god sammenhæng mellem kravene til arbejdsstyrkens kompetencer og udviklingen på arbejdsmarkedet. Men den teknologiske udvikling og globaliseringen stiller os over for nye udfordringer i forhold til at sikre, at arbejdsstyrkens kompetencer også fremover matcher behovet.

Efterspørgslen efter veluddannet arbejdskraft vil stige i de kommende år. Dette kan ikke alene klares ved tilvæksten af unge, der efter endt uddannelse kommer ind på arbejdsmarkedet. Der er også behov for at fastholde de personer, som allerede er på arbejdsmarkedet, gennem stadig kompetenceudvikling. Ellers er der risiko for ubalancer på arbejdsmarkedet, som vil påvirke samfundets sammenhængskraft og konkurrencesituation negativt.

3. Trepartsudvalgets konklusioner og anbefalinger

Styrker ved det nuværende danske VEU-system

Trepartsudvalgets analyser viser, at Danmark har et meget godt udgangspunkt for at realisere målet om livslang opkvalificering og uddannelse.

- I internationale sammenligninger ligger voksen- og efteruddannelsesaktiviteten i Danmark helt i top. Danmark er et af de lande, der er bedst til at få personer med fx utilstrækkelige læsefærdigheder til at deltage i voksen- og efteruddannelse.
- Mere end 60 pct. af de beskæftigede og ledige deltog i 2004 en eller anden form for voksen- og efteruddannelse.
- Private og offentlige virksomheders samlede forbrug af voksen- og efteruddannelse i 2004 kan anslås til godt 10 mia. kr.
- Det samlede udbud af voksen- og efteruddannelse er bredt og varieret, og virksomheder og deltagere er godt tilfredse med udbuddet.

Trepartsudvalget har blandt andet fået foretaget en undersøgelse af effekten af voksen- og efteruddannelserne. Undersøgelsen viser,

- at et klart flertal af virksomhederne (ca. 60 pct.) vurderer udbyttet som positivt,
- at de fleste deltagere i voksen- og efteruddannelse (ca. 77 pct.) selv oplever, at de har fået et fagligt udbytte af uddannelsen,
- at erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse for faglærte og ufaglærte har en positiv og vedvarende effekt på beskæftigelsesgraden,
- at deltagelse i voksen- og efteruddannelse medfører en generel tendens til at tage mere uddannelse i fremtiden. Særligt for visse grupper af ufaglærte kan et positivt forløb være "nøglen" til, at de uddanner sig videre.

Svagheder i den nuværende indsats

Men selv om vi således har et godt udgangspunkt for livslang opkvalificering og uddannelse, har udvalgsarbejdet også vist en række svagheder i den nuværende indsats. Der er især fem væsentlige problemer.

De mest udsatte grupper deltager systematisk mindre i voksen- og efteruddannelse end andre grupper på arbejdsmarkedet. Fx deltager grupper af ufaglærte og personer med læse- og skriveproblemer i mindre omfang.

Det vurderes at op mod en fjerdedel af arbejdsstyrken i større eller mindre omfang har problemer med at læse, skrive eller regne. Ca. 150.000 personer vurderes at være meget dårlige læsere. De er overrepræsenteret i gruppen af ufaglærte og faglærte.

Især mange private virksomheder arbejder ikke i tilstrækkeligt omfang systematisk med deres medarbejders behov for kompetenceudvikling. Gruppen af ufaglærte får i mindst omfang vurderet deres uddannelsesbehov. Det er typisk virksomhedsinterne forhold og ikke mangler i udbuddet, som er årsag til den manglende uddannelsesplanlægning.

Der findes hverken på det offentlige eller det private område et samlet rådgivnings- og vejledningssystem. Derfor kan det være svært for virksomhederne og deres medarbejdere at få overblik over de tilbud, der bedst matcher det aktuelle behov.

Og endelig vurderes og anerkendes kompetencer, som den enkelte har erhvervet uden for det etablerede uddannelsessystem, kun i begrænset omfang.

Anbefalinger og mulige løsningsforslag

Trepartsudvalget er kommet med en række overordnede anbefalinger. Derudover har udvalget stillet en lang række mulige initiativer op, der eventuelt kan indgå i de videre overvejelser med henblik på, at anbefalingerne og målsætningerne vil blive opfyldt.

Trepartsudvalget anbefaler overordnet, at den samlede voksen- og efteruddannelsesindsats styrkes i et tæt samspil mellem det offentlige, arbejdsgivere og lønmodtagere. Udvalget anbefaler særligt en forbedret indsats over for de udsatte grupper.

På **efterspørgselssiden** anbefaler Trepartsudvalget, at virksomhedernes arbejde med kompetenceudvikling kvalificeres for alle målgrupper, men især for de udsatte grupper. Virksomhedernes skal stimuleres til at blive lærende og udviklende arbejdspladser, hvor kompetenceudvikling er naturlig for alle personalegrupper.

Udvalget peger videre på, at mulige løsninger, som vil kunne styrke efterspørgselen, kan være forbedringer af vejledningen om voksen- og efteruddannelse og øget anvendelse af realkompetencevurderinger.

Hvad angår **udbuddet** af voksen- og efteruddannelse **anbefaler** Trepartsudvalget, at der sker en styrkelse og målretning af det offentlige udbud.

Det kan for eksempel ske ved, at udbuddet på en række områder gøres mere fleksibelt og praksisnært, så uddannelserne kan spille bedre sammen med den læring, der finder sted på arbejdspladsen.

Analyserne viser, at et godt samspil mellem virksomhed og uddannelse især er vigtigt for de ufaglærte. De tillægger det nemlig stor betydning, at voksen- og efteruddannelse har umiddelbar nytte i forhold til deres job. Samtidig opsøger gruppen af ufaglærte generelt ikke selv uddannelser og kurser. Ufaglærte har brug for aktiv opbakning fra virksomheden, hvor især den nærmeste leder synes at spille en central rolle for motivationen til uddannelse.

En styrket indsats for særlige grupper

Trepartsudvalget **anbefaler**, at styrke indsatsen for personer, der har problemer med at læse, skrive eller regne, og indsatsen for flygtninge og indvandrere, som mangler tilstrækkelige dansksproglige færdigheder.

For de læse-, skrive og regnesvage peges blandt andet på, at en styrket indsats kan ske ved, at den Forberedende VoksenUndervisning (FVU) gøres mere fleksibel, og gennem en bedre udnyttelse af mulighederne for at gennemføre Forberedende VoksenUndervisning (FVU) i sammenhæng med arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU).

For flygtninge og indvandrere, der har været her i landet i længere tid peger udvalget på, at indsatsen for eksempel kan styrkes ved, at der oprettes supplerende tilbud i Integrationsministeriets danskuddannelsessystem, og gennem en styrkelse af det eksisterende tilbud til målgruppen i AMU og almen voksenuddannelse (avu).

Styring og finansiering

Trepartsudvalget konkluderer, at der kan være behov for at gennemføre ændringer i den nuværende styring af voksen- og efteruddannelsesområdet. Det vil være i tilfælde af, at udviklingen fremover giver anledning til en mærkbar stigning i efterspørgslen. Det skyldes, at den nuværende styring og de økonomiske rammer kan udgøre en barriere for en mærkbar stigning i den offentlige VEU-aktivitet.

Udvalget har dog ikke taget konkret stilling til hverken de finansieringsmæssige aspekter eller til konkrete forslag om ændringer i styringen.

Udvalget peger dog på, at centrale elementer i forhold hertil kan være at se nærmere på sammenhængen mellem drifts- og godtgørelsesudgifter.

Endvidere har udvalget foretaget en række overvejelser om, hvorvidt en mere fleksibel og differentieret deltagerbetaling og takstfastsættelse kan sikre en mere fleksibel tilpasning, der tilgodeser arbejdsmarkedets behov.

4. Det videre arbejde på baggrund af rapporten

Overordnet mener jeg, at rapporten indeholder mange interessante konklusioner og anbefalinger.

Det er og har hele tiden været hensigten, at rapportens konklusioner og anbefalinger i første omgang skal drøftes med arbejdsmarkedets parter på et trepartsmøde med statsministeren for bordenden. Regeringen vil afvente resultatet af dette møde, inden vi forholder os til, hvilke eventuelle konkrete forslag som ønskes prioriteret.

Der er ikke på nuværende tidspunkt fastsat en dato for dette møde.

Først efter trepartsmødet vil regeringen tage konkret stilling til, hvordan VEU-rapporten efterfølgende behandles politisk med Folketingets partier.